

Ing. Dušan Lukášik, CSc., Námestie osloboditeľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš

Ministerstvo životného prostredia SR
Katarína Butkovská
Generálna riaditeľka
Sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny
Nám. L.Štúra 1
81235 Bratislava

Otvorený list

V Liptovskom Mikuláši 15. júla 2022

Vec: Chronológia riešení v ekologických a energetických systémov v modeli arizácie lesa

Vážená pani Katarína Butkovská,
generálna riaditeľka sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny

v súvislosti s problematikou rizík spojených s ekologickými systémami a podmienkami ochrany chránených území sme si v nadväznosti na môj list na poslancov NR SR zo dňa 4.septembra 2019 a na predsedu vlády Petra Pellegrinhy zo dňa 4.teho septembra 2019 v rokoch 2019 a 2020 vymenili navzájom listy a stanoviská. Bolo pre mňa príjemné, keď ma Vaša sekretárka a následne aj Vy osobne pozvala na stretnutie priamo k Vám. Ako viete, prisľúbil som, že určite prídem, pokiaľ budeme mať na stole Vami spracované podklady a teda bude k dispozícii vecný materiál, o ktorom bude možné odborne diskutovať. Vysvetlil som Vám, že takto spracovaný materiál dá nášmu stretnutiu zmysel. **Zatial som takýto dokument od Vás nedostal.** Preto som si dovolil spísať môj pohľad na riešenú problematiku, ku ktorej sme si vymenili celý rad listov či stanovísk.

V zásade ide o **model arizácie lesa**, pod čím rozumiem proces v ktorom je súčinný štát pri predaji lesnej pôdy a zdrojov vody vybraným a zatiaľ neznámym súkromným subjektom. Rolu štátu je možné v terminológii kapitálového trhu označiť za **market makera**, t.j. toho, kto určuje cenu svojimi nástrojmi, pričom **samotné obchody budú realizované na trhu medzi súkromnými osobami**. Vzhľadom na to, že nedošlo ku konštrukcii trhu s produkčnými a ekologickými funkciami lesa a tým ani k vytvoreniu nástrojov na jeho cielenú reguláciu, je možné len konštatovať, že pomery na trhu s produkčnými funkciami lesa, t.j. drevom, s ekologickými službami lesa a s pozemkami, či už lesnými alebo s trávnatými porastami, sú riešené cez ad hoc rozhodnutia, ktoré reagujú na okamžitú situáciu. Z modernej teórie trhov založenej na teórii chaosu vieme, že takýto prístup okamžitej intervencie do trhu zvyčajne vytvára zvýšené náklady a poškodzujú účastníkov trhu, ak sa vôbec dá hovoriť o trhu.

Kedžže mnoho informácií vo verejnem priestore podlieha cielenej dezinformácii, tento list má za úlohu na faktoch ukázať sled rozhodujúcich udalostí, ktoré mňa a kolektívy riešiteľov, ktoré vediem, viedli najprv k analýzam a následne ku podniknutým krokom či stanoviskám. Texty našich listov, ktoré

sme si vymenili uvádzam chronologicky v tabuľke ako súčasť textu, ako aj základný rozbor modelu arizácie lesa v podobe rozšíreného listu. Súčasťou rozšíreného listu sú aj rozbory a z nich závery, ktoré sme publikovali v materiáli z roku 2011. Že sa nejedná o náhodný proces ukazuje aj moja debata so spisovateľom Romanom Kvalténym uvedená v prílohe pod názvom Diabol má tisíc tvári, popisujúca základnú štruktúru procesov, ktorých základom je zamedzenie slobody pri rozhodovaní občana a ekonomický tlak vedúci k predaju majetku občana hlboko pod cenu. Je smutné, že štát nechráni majetok občana, hoci je to jedno zo základných poslaní Ústavy.

Temer štvorročná analýza ekologických systémov lesa umožňuje dnes formulovať aplikovaný model na les vyjadrený v skrátenej verzii tak, že *v súčinnosti so štátom došlo k znehodnoteniu pozemkov a výnosov z nich pri súčasnom ekonomickom tlaku na investície do pozemkov tak, aby majiteľ lesa a pozemkov bol prinútený k „slobodnému“ predaju hlboko pod cenu, t.j. aby došlo k arizácii lesných a lúčnych pozemkov v súkromnom vlastníctve*. K tomu boli využité organizmy lesa, ktoré sú súčasťou prírody a v rovnovážnom stave plnia svoju nezastupiteľnú funkciu, pričom *pri ich cielenom premnožení sa stávajú biologickou zbraňou*, namierenou proti ústrednému organizmu lesa stromu (biotický činiteľ) a proti majiteľom lesa a/alebo jeho užívateľom vytvorením situácie, kedy dochádza k ohrozeniu zdravia, života a majetku človeka v podobe premnoženého medveda a vlka. Kedže sa jedná o opakovaný proces, analýzou predchádzajúcich udalostí bolo možné stanoviť štyri kroky, pomocou ktorých sa funkcia organizmu transformuje na predátora, ale verejnosti sa stále podsúva, že príslušný organizmus nie je škodlivý a cestou zákazov a príkazov sa dosahuje trvalý stav v ktorom lykožrút poškodzuje smrekové lesy a medveď vytvára strach.

Podstata problému tkvie v tom, že vedomie je obrazom o realite a navyše náš mozog si tento obraz tvorí z dvoch zdrojov, z reality a z minulej reality ktorú má človek uloženú v pamäti. V zásade je možné každý jeden krok priradiť k odlišnému symbolu zla nasledovne. Úlohou je zmeniť vo vedomí človeka vnímanie minulej reality zmenou kontextu, a s jej pomocou vytvoriť vo vedomí človeka ilúziu, ktorá je značne zmenená od aktuálnej reality. Podstatou prvého kroku je, aby sa Diabol skryl do detailu, ktorý obsahuje povestné zrniečko pravdy. V druhom kroku Satan pôvodné dobro zmenou kontextu mení na zlo. V treťom kroku Démon súhlasu vytvorí dav, ktorý v štvrtom kroku Lucifer polarizuje tak, že zlo vydáva za dobro, ktoré dav prijíma. *Podstatou tohto procesu je obmedzenie slobody rozhodovania jednotlivca prostriedkami asymetrie v informáciách, poprípade až do úrovne, kedy sa proces premietne do zákona a inštitucionalizuje sa*. V prípade súdu ide o vyjadrenie v podobe rozsudku, čo je v podmienkach SR právny názor, často kúpený na trhu. Celý model arizácie lesa je možné popísť štruktúrovane nasledovne:

1. *Vnesenie anarchie do správy lesa cez:*

- *Vytvorenie legislatív s cieľom umožniť vstúpenie do procesov ochrany životného prostredia občianskym aktivistom*
- *Vytvorenie siete neziskových ochranárskych združení*
- *Vytvorenie destrukčných procesov vydávaných za nové vedecké pohľady na les spochybňujúcich overené lesnícke postupy*

- *Vnesenie do výskumu právo na slobodný názor vedca bez toho, aby kritériom správnosti boli fakty získané experimentálne a overiteľné v praxi*
- *Vytvorenie rozsiahlej mediálnej podpory umožňujúcej vytváranie ilúzie o realite*
- *Systematické oslabovanie štátnej správy lesného hospodárstva cez jej poddimenzovanie a spolitizovanie. Štátna správa lesného hospodárstva prestala plniť svoju úlohu, odovzdala sa situácii bez väčšieho odporu.*
- 2. *Využitie vyšej moci v podobe vetrovej kalamity*
- 3. *Ponechanie významnej časti vetrového polomu tak, aby sa rozvinula sekundárna kalamita – v roku 2004 bol vyrobený základ lykožrútovej kalamity v SR ponechaním 600 000 m³ polomu po novembrovej Tatranskej Bore v rôznych lokalitách Vysokých Tatier*
- 4. *Preťažby dreva, odôvodňovaná kalamitou, približne o 50%*
- 5. *Novela zákona 543/2002 Z.z. a vypracovanie Usmernenia ktorého aplikáciou sa udržiava v chode reprodukcia biotického činiteľa, ktorý ničí les*
- 6. *Znižením výnosov pre producentov dreva a ekologických služieb lesa*
 - *Zvýšenie dodávok dreva na trh zároveň znižuje cenu dreva na lokálnom trhu, pričom ceny finálnych výrobkov sú určované na spotrebnom trhu nezávislom od trhu dreva – došlo k redistribúcii zdrojov od producentov dreva v prospech spracovateľov dreva v rozsahu 90 mil. m³ počas decenia 2010 až 2019 . V prípade poklesu cien priemerne o x €/m³ došlo k redistribúcii zdrojov v rozsahu uvedenom nižšie:*
 - o 10€/ m³ = 900 mil. €*
 - o 20€/m³ = 1,8 mld €*
 - o 30 €/m³ = 2,7 mld €*
 - *Neplatenie producentom ekologických služieb lesa primeranú cenu za dodané služby v rozsahu 1 až 2 mld € po započítaní inflácie*
 - *Vytváraním administratívnych prekážok pri ekonomickom využívaní lesa a pôdy pod agendou ochrany prírody*
- 7. *Vytvorenie ekonomických stimulov na spaľovanie dreva pri produkcií elektrickej energie cestou zákona 309/2009 Z.z. s deklaráciou*
 - *biomasy ako obnoviteľného zdroja energie*
 - *nulových emisií pri spaľovaní, hoci reálne vzniká 1,2 t CO₂ pri produkcií 1 MWh elektrickej energie presne ako pri čiernom uhlí*
- 8. *Devastácia lesa s povinnosťou jeho obnovy správcom bez primeranej ekonomickej platby – vytvorenie významného ekonomickeho tlaku na majiteľa lesa k jeho predaju*
- 9. *Vytvorenie stavu ohrozenia na zdraví, živote a majetku dravými šelmami, akými sú medved' a vlk*
- 10. *Ohlásenie výkupu lesných pozemkov v rozsahu 30 000 ha bez stanovenia ich hodnoty včítane ekologických služieb lesa cestou znaleckého posudku*
- 11. *Zahájenie výkupu lesných pozemkov bez povinného znaleckého posudku – nákup 17 ha ihličnatého lesa týmto spôsobom realizovala ŠOP v cene 80 000 €. Pri využití znaleckého posudku Simona z roku 2008 pre smrekové lesy sa realizačná cena vykúpeného pozemku pohybuje na úrovni 2% z ceny stanovenej znaleckým posudkom pre štandardnú kvalitu.*

V zásade štát a jeho orgány aktívne ovplyvňujú pomery na trhu bez toho, aby bol trh transparentne skonštruovaný s primeranou reguláciou ekologických a produkčných funkcií lesa. Štátne orgány zároveň zamilčujú verejnosc a majiteľom podstatné informácie, tvoriace hodnotu lesných

pozemkov s cieľom poškodenia súkromného vlastníka lesa formou minimalizácie ceny lesných pozemkov a produktov lesa, či už ide o produkčné alebo ekologické služby lesa.

Že sa nejedná o náhodný proces signalizuje aj naplnenie prognóz z roku 2011, ku ktorým sme dospeli analýzou kapacít elektrární na biomasu a disponibilného ročného objemu biomasy. V priebehu rokov 2019 až 2022 sme si vymenili celý rad listov, ktorých obsah sa týka našich zistení ohľadom ochrany života, zdravia a majetku občana ako výsledku rozsiahlych analýz týkajúcich sa ekologických systémov lesa a pralesa. Chronológia listov a podaní, uverejnených na stránke www.honors.sk v časti Etika, je nasledovná:

1. List na predsedu vlády Petra Pellegríniho zo dňa 4. septembra 2019
2. List na predsedu NR SR pána Andreja Danka zo dňa 4. septembra 2019
3. List na každého poslancu NR SR zo dňa 4. septembra 2019
4. Váš list - MŽP v zastúpení Ing. Katarína Butkovská GR zo dňa 9. októbra 2019
5. List na predsedu vlády Petra Pellegrínyho zo dňa 25. novembra 2019
6. List na MŽP v zastúpení Ing. K. Butkovská GR zo dňa 25.11.2019
7. Podanie na Generálnu prokuratúru zo dňa 5. decembra 2019
8. Váš list – MŽP v zastúpení Ing. Katarína Butkovská GR zo dňa 15. januára 2020
9. List na MŽP v zastúpení Ing. Katarína Butkovská GR zo dňa 27. marca 2020
10. List na ministra MŽP zo dňa 12. júla 2020
11. List na ministra MŽP Jána Budaja ohľadom našej debaty na TA3 zo dňa 24. septembra 2020
12. Váš list v zastúpení štatný tajomník Michal Kiča zo dňa 12. októbra 2020
13. List na MŽP v zastúpení Michal Kiča, štatný tajomník zo dňa 19. júna 2021
14. Podanie na Generálnu prokuratúru zo dňa 6. júna 2022

V súvislosti s poslaneckou novelou zákona 543/2002 Z.z. v roku 2021 v debate s predkladateľom poslancom Šíblom v júli 2021 v Banslej Bystrici som zistil, že pán poslanec **nedisponuje analytickými materiálmi, ktoré sú nevyhnutné na formuláciu predloženej novely**. Keďže novela zákona nebola ani legislatívou iniciatívou MŽP, vyslovil som po debate predpoklad, že konaním poslancov v podobe predloženej novely zákona 543/2002 Z.z. nie je konanie v záujme verejnosti a teda mohlo dôjsť ku konaniu v záujme neznámych osôb a tým k porušeniu sľubu poslanca a Ústavy SR.

Analýza Vašich listov a *Usmerenia generálnej riaditeľky sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny MŽP SR k postupu v konaniach podľa zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov pri obmedzení, zákaze alebo určení podmienok vykonávania lesohospodárskych činností* zo dňa 26. mája 2020 vedie k záveru, že aj laik vidí ohromný rozdiel v kvalite textu. Je ľahké uveriť, že tieto texty finálne formulovala jedna a tá istá zodpovedná osoba. Navyše, v systéme verejného tajomstva (ľudia si rozprávajú) bola údajne súčasťou inštruktáže o uplatnení tohto usmernenia v praxi z úrovne okresných úradov aj „priateľská informácia“ o možných personálnych zmenách, ak úradníci na okresných úradoch budú postupovať v súlade s procesmi prírody a nie

v súlade s cieľmi Usmernenia. Tento spôsob riadenia študoval Stanley Migram a publikoval svoje zistenia pod názvom Obedience to Authority. Ako systém s distribuovanou zodpovednosťou štúdie Milgrama rozšíril na konštrukciu systému, ktorý riešiteľ Philip Zimbardo nazval Systém s Luciferovým efektom v publikácii The Lucifer Effect. Ak k tomu pridáte Průmysl lží od Alexandry Alvarovej a Dictator's Handbook od De Mesquita a Smitha, dostanete základný rámec techník v ktorom sú transformované účelové procesy prírody nazvané ochrana prírody do spoločenských procesov vedúcich k arizácií občana, pričom predmetom arizácie sú lesné a trávnaté pozemky.

V bode 14 v chronológii listov a podaní Vás upozorňujem na podanie, ktorého predmetom je podozrenie zo zanedbania povinností pri výkone verejnej funkcie s následkom ľažkého ublíženia na zdraví a smrti. Verím, že poskytnete vyšetrovateľom plnú súčinnosť počas vyšetrovania. Pána Generálneho prokurátora sme zároveň informovali, že petícia Mor ho! za záchranu lesa, vody v procese klimatických zmien a odstránenie ohrozenia človeka v prírode má už evidovaných viac ako 33 000 podpisov a teda naše ciele si získali širokú verejnú podporu. Nakoniec, bola ste prítomná na Výbore NR SR v júni 2022, kde bol prerokovávaný problém spojený s populáciou medveda a kde Výbor všetkými hlasmi prijal uznesenie o spracovaní populačného modelu, modelu rizík a modelu regulačnom, presne tak, ako som Vám to písal v liste pred viac ako dvomi rokmi -list zo dňa 27. marca 2020. Pre mňa osobne je záhadou, prečo už v roku 2016 MŽP nepristúpilo k redukcii populácie

medveda na bežnú hustotu 3000 ha na jeden kus, tj. redukciu zo známeho stavu 1 256 ks (+/-) 233 na stav 1 288 500 ha / 3000 ha = 430 ks. Následne posúdením kvality populácie, t.j. v akom pomere sa nachádza populácia medzi medveďom plachým a medveďom, ktorý toleruje pachovú stopu človeka a pohybuje sa v blízkosti turistických chodníkov a vchádza do polí, či napáda majetok občanov, prijať účinné opatrenia na vrátenie populácie medveda do stavu, kedy netoleruje pach človeka a teda dôjde k zásadnému zníženiu rizika spojeného so súžitím človeka a medveda. Aj preto uznesenie o okamžitom riešení situácie, tak ako ho žiadal na Výbore predseda NR SR pán Boris Kollár sa mi javí bez kvantifikácie stavu hustoty populácie medveda v jeho prirodzenom biotope vägne s minimom šancí na redukcie rizika, ak realizácia tohto uznesenia je stále v polohe reagujúcej na kontakty medveda s človekom bez aplikácie manažmentu rizík v modeloch komplexných adaptívnych systémov. Uznesenie Výboru NR SR v podobe „**Bezodkladne realizovať okamžité a účinné opatrenia v záujme ochrany zdravia a bezpečnosti a ochrany majetku obyvateľov v súvislosti s výskytom medveda hnedého v blízkosti ľudských sídiel**,“ jednak nezahŕňa bezpečnosť na turistických chodníkoch a takisto akoby sme nevedeli vydeliť dva čísla. V prípade lykožrúta nevieme narátať do päť a v prípade

Štát	Počet útokov (2000-2015)	Počet úmrtil (2000-2015)	Počet medveďov	Areal medveďov, km ²	Hustota obyvateľov (fudí/km ²)	Hustota medveďov (medveďov/1000 km ²)
Rumunsko	131	11	6000	899000	62,3	66,741
Slovensko	54	0	1000	12855	89,0	77,790
Turecko	54	11	4000	190552	29,7	20,992
Aljaška	51	7	32000	145855	0,3	21,980
Britská Kolumbiá	42	2	15000	768801	0,4	19,511
Wyoming	29	5	511	27896	1,2	18,318
Švédsko	28	2	2900	361300	5,0	9,169
Irán	25	0	nevedno	241327	12,7	nevedno
Montana	25	2	1105	64713	2,9	17,075
Alberta	18	4	691	148114	0,8	4,665
Finsko	17	0	1700	357900	13,7	4,750
Grécko	12	1	350	19500	26,8	17,949
Slovensko	12	0	455	13700	73,3	33,312
Poľsko	8	1	115	10400	75,7	11,058
Ukrajina	8	2	350	28000	101,0	12,500
Idaho	8	0	34	6663	3,5	5,103
Bulharsko	7	1	580	32800	35,2	17,073
NW Territories	6	1	4000	772227	0,0	5,180
Španielsko	5	0	247	12800	7,2	19,297
Yukon	4	3	6000	480406	0,0	12,489
Chorvátsko	3	0	1000	12372	21,5	80,828
Nórsko	2	0	105	149550	6,9	0,720
Taliansko (Alpy)	2	0	51	2000	92,4	25,500
Estonsko	2	0	700	34000	19,2	20,600

Tabuľka 1. Počet útokov medveďa hnedého na ľudu zaznamenaných v období rokov 2000 - 2015 a charakteristika krajiny / jurisdikcie, v ktorej k útokom došlo. Hodnoty sa počítajú v rámci populácie medveďa hnedého v každej krajine, kde došlo k útokom. Ak došlo k útokom na viac ako jednu populáciu medveďov v jednej krajine, vypočítali sa hodnoty pre celkovú plochu obsadenú zúčastnenými populáciami.

Ing. Dušan Lukášik, CSc., Námestie osloboditeľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš

medveďa nevieme vydeliť plochu areálu a známe hustoty medvedov pre populáciu bez regulačnej funkcie a pre populáciu medveďa s prílastkom plachý?

Akoby bola vytvorená situácia, kedy medved' znova zaútočí na občana a následne petíciou budeme odvolávať ministra Budaja? Však toto neriešenie problému je smiešne, ale podľa môjho názoru môže byť aj predmetom vyšetrovania.

Po necelom mesiaci od prijatia uznesenia na Výbore NR SR dňa 23. júna 2022 je možné konštatovať, že **k žiadnej redukcii rizika spojeného s populáciou medveďa nedošlo**. Alebo snáď máte predstavu, že odstránením jedného či dvoch medveďov došlo k redukcii rizika? Už ste sa spýtala sama seba, prečo v Rakúsku, Nemecku, Švajčiarsku, Belgicku, UK, Holandsku, Českej republike alebo Maďarsku nie sú ochotní tolerovať riziko spojené so súžitím s medveďom a tieto predátorské zvieratá boli z prostredia odstránené úplne? To skutočne je tak náročné pre MŽP a Výbor NR SR vydeliť dva čísla medzi sebou (plochu areálu medveďa 1 300 000 ha a priemernú hustotu medveďa vo svete cca 10 000 ha na jedného medveďa) a určiť aspoň základný limit pre horný stav populácie medveďa pre kategóriu plachú (3000 ha/1ks) a kategóriu populácie medveďa bez tejto regulačnej funkcie (10 000 ha/1 ks)?

Všimnite si ale nasledovné. **Bez ohľadu na mnou poskytnuté informácie, riziká spojené s ekologickými systémami lesa bolo nutné stanoviť a riešiť dávno pred tým, ako vznikli kolízie či došlo k rozvoju lykožrútovej kalamity.** Pokiaľ by ale MŽP reagovalo na informácie, ktoré som poskytol MŽP už v septembri 2019 a následne v novembri 2019 a marci 2020, zrejme by sa **významne znížilo riziko opakovanych ťažkých ubližení na zdraví občanov v rokoch 2020 až 2022 a zrejme by sa významne znížilo aj riziko, vedúce k smrti občana v roku 2021.**

V zásade riešime dva podania na generálnu prokuratúru. V tom prvom zo dňa 5. decembra 2019 sa problematika týka ekologických škôd lesa ako dôsledok biotického činiteľa a v tom druhom zo dňa 6. júna ohrozenie života, zdravia a majetku občana ako dôsledok nárastu populácie medveďa.

Oba problémy majú svoju podstatu v znefunkčnení §29 písmeno d) zákona 543/2002 Z.z. Najprv, pred rokom 2020, znefunkčnenie tohto paragrafu bolo realizované cez jednoduchú interpretáciu rizík v podobe naivného systému príčiny a následku, t.j. kým nedošlo k naplneniu katastrofy, riziko javu neexistovalo. Následne došlo cestou novely zákona 543/2002 Z.z. s účinnosťou od 1.januára 2020 k úplnému znefunkčneniu tohto ustanovenia zákona. Zároveň je nutné ale povedať, že je to aj v dôsledku toho, že **od prijatia zákona v roku 2002 nedošlo k špecifikácii rizík a ich kritických parametrov spojených s ekologickými systémami lesa**. Nedošlo k vypracovaniu nižších právnych noriem, alebo odkazov na existujúce platné právne normy, ktoré by určovali jednoznačný a záväzný postup pri riešení fluktuácií spojených s procesmi prírody, vedúcich k vzniku nerovnováhy, ktoré bez zásahu človeka už les nevie riešiť svojimi autoregulačnými funkciami, a teda nedošlo k prepojeniu týchto nižších právnych noriem s §29 písmeno d) zákona 543/2002 Z.z.

V prípade podania zo dňa 5. decembra 2019 došlo k vyrozumeniu, že prokuratúra bude postupovať v súlade s rozhodnutím obsiahnutým v uznesení Číslo: 1 Pv 16/14/7706-91 zo dňa 2.12.

Ing. Dušan Lukášik, CSc., Námestie osloboditeľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš

2016, ktorým prokurátor trestné stíhanie zastavil. Napriek rozsiahlym analýzam je možné problém lykožrúta v smrekových lesoch vystihnúť pomerne jednoducho tak, ako je uvedený vo Vyhláške 101/1996 Sb., kde je stanovená povinnosť vyhľásiť stav kalamity, ak na piatich hektároch lesa je za rok nájdených päť metrov kubických dreva napadnutých lykožrútom. Inými slovami, podstata problému lykožrúta **je problémom narátat do päť**.¹ Pán prokurátor na päťdesiatich stranách hľadal túto podstatu problému, až skonštatoval, že ju nenašiel. Preto v súvislosti s týmto podaním pripravujeme sťažnosť k postupu prokurátora. Je možné, že podanie na Generálnu prokuratúru sa bude týkať aj spôsobu vyhlásenia Prírodnej rezervácie Pralesy Slovenska, tak ako bolo realizované celé pripomienkové konanie. Naše analýzy v prípade projektu Pralesy Slovenska hovoria, že sú ohrozené zdroje pitnej vody, keďže v týchto lokalitách pralesy autor projektu ani len nevyznačil a je pochybnosť, či v týchto lokalitách vôbec sú pralesy, pralesné zvyšky, alebo tam vôbec pralesy nie sú.

Vážená pani generálna riaditeľka,

Zhruba polovica lesov je v súkromnom vlastníctve. *Dramatické zníženie hodnoty tohto majetku, ako dôsledok toho, že neboli skonštruovaný trh produkčných a ekologických služieb a ich regulácia spôsobuje, že vlastníci lesa sú nespokojní. Nespokojní sú aj obyvatelia obcí, kde už pomaly nie je dňa, aby neboli hlásený výskyt medveda – medved' vytvára trvalý strach medzi obyvateľmi vidieka a príľahlých obcí, vytvára strach u pracujúcich v lese a vytvára strach už aj medzi turistami.*

Verím tomu, že aj tento list ako prierez našich spoločných aktivít za roky 2019 až 2022 pomôže vyšetrovateľovi správne určiť, kde sú príčiny súčasného stavu a prijmú sa primerané opatrenia.

Ak zvažíte, veľmi rád prijemem Vaše pozvanie na kávu, kde by sme mohli rozobrať naše materiály, už je o čom diskutovať.

Z úcty k našim predkom si Vás dovolím pozdraviť tým znáym pozdravom z Povstania

MOR HO!

Ing. Dušan Lukášik, CSc.

predseda petičného výboru MOR HO!

HONORS, a.s.

Centrum VEOZEDIS

¹ Einstein a ďalší vedci konštatovali, že aj zložité systémy majú v konečnom dôsledku jednoduché riešenie.

Ing. Dušan Lukášik, CSc., Námestie osloboditeľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš

Na vedomie:

1. Verejnosť
2. Ing. Jaroslav Karahuta, predsedajúci Výboru NR SR
3. Mgr. Štefan Valko, prokurátor

Prílohy:

1. Rozšírený list
2. Zemný plyn a jeho nezastupiteľná úloha pri energetickej a ekologickej transformácii k trvalo udržateľnej spoločnosti na báze OZE (dokument nájdete na adrese <http://www.honors.sk/72/obnovitelne-zdroje-energie/transformacia-k-trvalo-udrzatelnej-spolocnosti/zemny-plyn-a-biomasa/>)
3. Diabol má tisíc tvári

Ministerstvo životného prostredia SR
Katarína Butkovská
Generálna riaditeľka
Sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny
Nám. Ľ.Štúra 1
81235 Bratislava

V Liptovskom Mikuláši 14. júla 2022

Vec: Rozšírená verzia listu ako stručný prierez analytických prác a našej komunikácie

V prvom rade je nutné komentovať materiál z roku 2011, ktorý vyšiel vo forme odborného článku pod názvom „*Zemný plyn a jeho nezastupiteľná úloha pri etickej a ekologickej transformácii k trvalo udržateľnej spoločnosti na báze OZE*“ . Centrum výskumu ekonomiky obnoviteľných zdrojov energie a distribučných sústav (ďalej len Centrum VEOZDIS), ktorý viedem, vydal v roku 2011 správu, kde sme zdôraznili *strategickú rolu zemného plynu pre štyridsaťročnú transformáciu k trvale udržateľnej spoločnosti*. Súčasťou bilancie obnoviteľných zdrojov energie (OZE) boli aj elektrárne na biomasu. Pri bilancovaní sme vychádzali striktne z podkladov NLC, či už inventúry lesa známu ako NIML1 z roku 2005 alebo na ne naviazaných odborných článkov, ktoré na *decénium 2010 až 2019 stanovili ročnú tăžbu 6,7 až 6,8 mil. m³ dreva*. Po vykonaní bilancií disponibilnej biomasy ako odpadu z drevospracujúcich podnikov a palivového dreva na úrovni 4% z 1 ha lesa sme zistili, že SR má približne o 50% vyššie kapacity elektrární na biomasu ako sú schopné surovinou zabezpečiť lesy v SR. Riešením bola prestavba časti elektrární na zemný plyn. V opačnom prípade sme predpovedali, že dôjde k nasledovným javom:

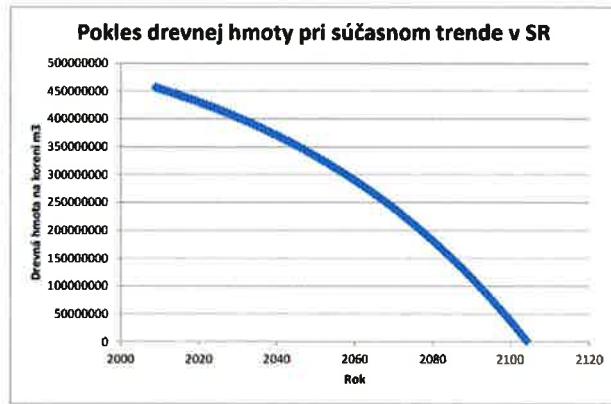
1. trh s energiou na Slovensku je cez zákon 309/2009 Z.z. a vyhláškami URSO negatívne stimulovaný v prospech individuálnych záujmov investorov v rozpore so spoločenskými potrebami. Spôsob argumentácie v spojení s biomasou určenou pre zabezpečenie energie sa nevymyká bežnému systému a to, že sa používajú často argumenty vytrhnuté z kontextu zložitého systému, vedome sú zamlčané mnohé fakty a vytvára sa polarizácia názorov s cieľom presadzovania spoločensky nebezpečných ekonomických stimulov, ktoré v krátkodobom časovom horizonte napĺňajú individuálne záujmy, ale v stredno a dlhodobom časovom horizonte budú spôsobovať výrazné ekonomické a spoločenské škody.
2. riešenie založené na aplikácii zákona 309/2009 Z.z. a súvisiacich predpisov nie je etické a ich aplikácia má za následok narušenia rovnováhy ekologických systémov, ktoré v extréme vedú

Ing. Dušan Lukášik, CSc., Námestie osloboditeľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš

až k diskontinuite, t.j. výraznému poškodeniu eko systému. Medzi rozhodujúce stredno a dlhodobé škody je možné zaradiť nasledovné očakávané javy ako dôsledok zvýšeného výrubu a odlesňovania krajiny:

- a. Prerušenie biotickej pumpy (malého vodného cyklu), zníženie cyklu vodných párov v ovzduší a zníženie naviazanej energie v podobe skupenského tepla pri premene vody na paru
- b. Zníženie retencie vody v prostredí s následkom vytvorenia prívalových vĺn – zvýšenie rizika povodní – zvýšenie rizika povodní a s nimi spojených ekonomických škôd a celkového zníženia prietokov povrchových vôd
- c. Zvýšenie pocitovej teploty v priestore a postupné vysúšanie krajiny
- d. Zniženie zásob spodných vôd a tým zmena pôdy a jej erózia sprevádzaná s posunmi pôdnich vrstiev – postupná dezertifikácia krajiny
- e. Zvýšenie produkcie emisií skleníkového typu a tým zníženie biokapacity Slovenska a Zeme sprevádzané so zvýšením ekologickej stopy
- f. Minimálny a len dočasný príspevok k riešeniu energetickej bezpečnosti Slovenska
- g. Zvýšený dopyt po objemovo obmedzenej biomase vytvára prirodzený tlak na rast cien biomasy, t.j. nákladov spôsobil rast z pôvodnej ceny cca 1200 Sk/tona na cenu cca 2400 Sk/tona.
- h. Stimuly na trhu s energiou spôsobili stimul, cez ktorý rastie cena technológie vyšším tempom ako je inflácia – zvyšujú sa náklady a teda cena finálneho produktu – elektrickej energie a tepla
- i. Tlak na zníženie počtu pracovných príležitostí v drevo spracujúcim priemysle s vyššou pridanou hodnotou v porovnaní s energetickým sektorm ako dôsledok nedostatku drevnej hmoty vyplývajúci z:

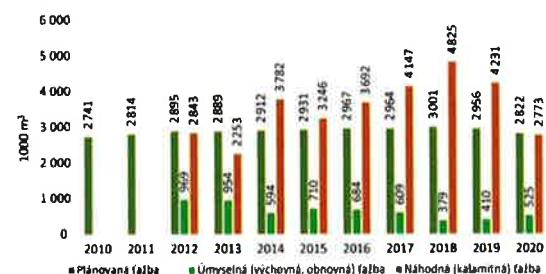
Graf č. 2. Pokles drevna na korení pokiaľ etát v roku 2009 predstavuje 6,8 mil. m³ a tial sa konštantine 9 mil. m³ ročne.

- Zníženej ťažby dreva ako nutnosť priblíženia sa k hodnote etátu
- Približne 25% tný export dreva
- Negatívne stimulovaný trh s energiou v prospech biomasy na úkor ekologickejšieho zabezpečenia el. energie s nižšími nákladmi a vyššou pridanou hodnotou

Súčasťou výstupov bol aj pomerne jednoduchý graf, čo sa bude diať s lesom, ak miesto ťažby 6,8 mil. m³ ročne, zostane ťažba na úrovni 9 mil. m³ za rok. Ocenil som, keď v roli poslance NR SR spolu s občianskymi aktivistami – ochranármi, tento graf použil

Z analýzy ťažby SM dreva od roku 2012 vyplýva každoročné vysoké prekračovanie objemu ročnej plánovanej ťažby (graf 3).

Graf 3: Porovnanie plánovanej a skutočnej (úmyselnej a náhodnej) ťažby smrekového dreva v období rokov 2010–2020

vtedy poslanec pán Ján Budaj pri známej poslaneckej aktivite, kedy zastavoval rozbehnutý biomasaker. Na našu analýzu, zvlášť tento graf, bolo hodne kritických pripomienok zo strany niektorých pracovníkov NLC ale aj pracovníkov Lesov SR, pričom údaje zo satelitov GFW z roku 2019 odmietali ako neopodstatnené, hoci aj jednoduché výpočty nakríž indikovali, že bilancia straty lesa v rozsahu 76 000 ha t.j. 23 mil. m³ počas decenia 2010 až 2019 je pravdepodobne blízko reality. Jedným z argumentov bola aj nová inventúra lesa NIML2 z roku 2017 ktorá stanovila zásoby lesa a z nej odvodenej ťažby 9 mil. m³ za rok, pričom NIML1 z roku 2005 bola chápána ako prekonaná. Ak však do výsledku započítate riziko spojené s metodikou výpočtu stavu zásob na úrovni 68%, tak ako tento parameter uvádzá priamo NIML2, potom 9 mil. m³ x 0,68 = dostanete 6,12 mil. m³, inými slovami NIML1 = NIML2. Nedávno publikoval Peter Zemaník výsledky analýzy, podľa ktorej:

Ľubomír Dobrovocký

A čo malí urobiť?

8 h Páči sa mi to Odpovedať Viac

Viliam Pichler

Ked' nie som zorientovaný v profilmatike, osobne nezdielam v najlepšom prípade neinformované, alebo dokonca zavádzajúce výzvy. Genézu problému našich lesov za ostatných 60 r. nájdete tu: https://issuu.com/www.tuzvo.sk/docs/tiac_sliacska_konferencia2018_zborn

Sliácske poobhliadnutie

issuu.com

8 h Páči sa mi to Odpovedať Viac

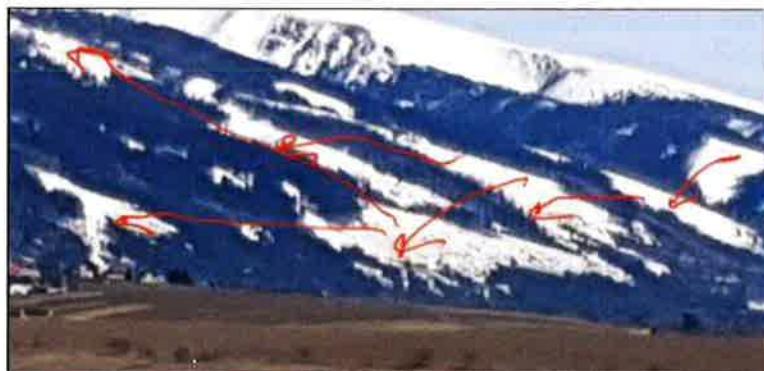
Ing. Dušan Lukášik, CSc., Námestie osloboditeľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš

1. Z analýzy ťažby SM dreva od roku 2012 vyplýva každoročné vysoké prekračovanie objemu ročnej plánovanej ťažby (graf 3).
2. Za uvedených deväť rokov sa vyťažilo o 11,3 mil. m³ viac oproti plánovanej ťažbe, t. j. každý rok v priemere viac o 1,25 mil. m³.
3. Uvedené preťažby boli spôsobené náhodnými (kalamitnými) ťažbami dreva, ktorých podiel na celkovej ťažbe bol v priemere 84 %.

Ak teda od 9 mil. m³ odpočítame 6,7 až 6,8 mil. m³ a zvýšenú ročnú ťažbu v smrekových lesoch 1,25 mil. m³, potom na listnaté drevo zostáva cca zvýšená ťažba na úrovni 1 mil. m³ ročne. Celkove preťažby ~ 23 mil. m³ za decénium 2010 až 2019, čo indikujú naše analýzy z roku 2019 uvedené v materiáli pod názvom *Les ako odraz morálky spoločnosti*.

Kým u biomasy je možné tvrdiť, že pri produkcií 1 MWh uniká do ovzdušia cca 1,2 t emisií CO₂ a je úplne jedno, či spaľujeme čierne uhlie alebo biomasu, situácia sa mení u spaľovaní stromov, ktoré mali/mohli ďalej žiť a mali ďalej produkovať ekologické služby lesa, ktoré podľa znalca Simona mali v smrekovom lese hodnotu v roku 2008 približne 1 000€ na 1 m³. To znamená, že na *ekologických službách lesa môžeme odhadnúť, že sme zaznamenali stratu na úrovni cca 20 až 23 miliárd € za desať rokov*.

Medzi najdôležitejšie ekologické funkcie lesa tvoria služby spojené s ochladzovaním environmentu cestou evapotranspirácie stromov. V našich pásmach je možné dosiahnuť energetický výkon až 20 kW/1 m³ živého stromu. Pre názornosť, stratili sme chladiaci výkon na úrovni 400 elektrární Mochovce a preto nie div, že došlo v SR k rastu teploty výrazne nad priemer vo svete, ako dôsledok rozpadu biotickej pumpy. Úlohou biotickej pumpy je odtransportovať energiu z povrchu zeme do výšok a tam ju rozptýliť s minimálnym návratom k povrchu. Biotická pumpa zároveň dopĺňa výpar tak, aby voda transportovaná oceánskym prúdením dotovala vodou pevninu a tým zaistovala dostatok zrážok, čo napĺňa spodné vody ale aj zvyšuje prietoky v rieках. Všeobecne hlásané presvedčenie napríklad profesorom Pichlerom, že sú to klimatické zmeny založené na raste emisií v ovzduší, ktoré spôsobili rozpad smrečín, naráža na celý rad jednoduchých argumentov, medzi ktoré patrí:

Lubomír Dobrovočky ▶ Slovenský ochranársky snem ...

Priatelia podporite a šírite petíciu na záchrannu slovenských lesov a následne pôdy a vody

ZIVYLES SK Petícia – MOR HO! | Živý Les
Výzva na záchrannu lesov Slovenska – MOR H...

Marek Šumaj a 12 ďalších

3 zdieľania

Viliam Pichler
Toto je podvod, ktorý na tejto stránke nemá čo hľať. Jedná sa o aktivity v rozpore s reálnymi príčinami stavu lesov.
Štvrtisťoročie boli upozorňovaní na dopady klimatickej zmeny na lesy, mnohí neurobili nič alebo takmer nič a dnes hľadajú vlnníkov všade inde, len noe vo vlastných radoch.

9 h Páči sa mi to Odpovedať Viac

Lubomír Dobrovočky
Preco?

10 h Páči sa mi to Odpovedať Viac

Viliam Pichler
Už som doplnil info vyššie.

Ing. Dušan Lukášik, CSc., Námestie osloboditeľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš

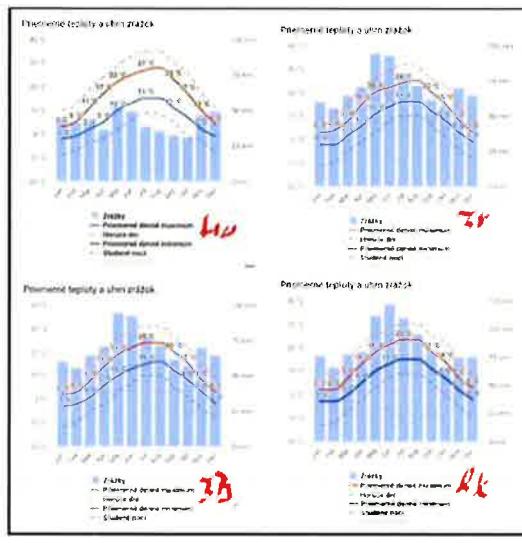
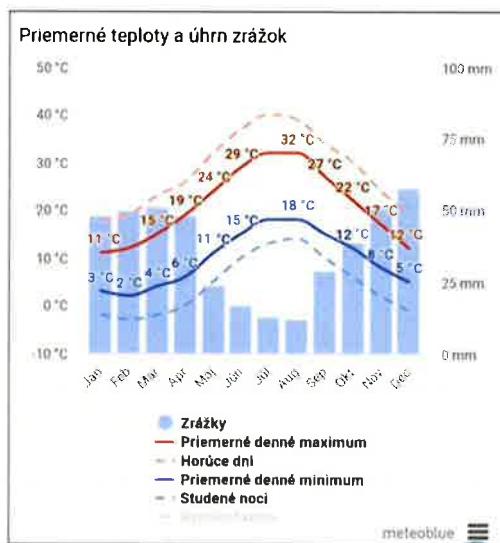
1. V polome vzrástá teplota o cca 3 až 4 °C krátko po vzniku polomu. Ako môže nárast o 4°C v polome spôsobiť rast 2 ppm emisií v ovzduší za rok, tak ako ich zaznamenávajú meracie systémy?
2. Navyše, prečo vo vedľajšom lese nedošlo k tomuto nárastu teploty?
3. Prečo rúbaniská majú koláčový tvar typický pre roje lykožrúta a prečo sa nerozpadol smrekový les medzi týmito koláčmi?

Profesor Pichler verejne tvrdí, že na konferencii *Sliačske poobhliadnutie* vedecky dokázali, že smrečiny sa rozpadli v dôsledku klimatických zmien. V zborníku z tejto konferencie okrem párov tvrdení pána profesora som nenašiel žiadne pojednanie či vedecký článok založený na vedecky overiteľných faktoch a vedeckých postupoch pri analýze rozpadu smrečín.

Veľmi zaujímavým príkladom adaptačných schopností lesa je aj lesná rezervácia na juhu Talianska na poloostrove Gargano pod názvom *Foresta Umbra*. Ide o typický bukovo dubový les, či prales ktorý sa rozprestiera na ploche 390 ha, v nadmorskej výške cca 800 metrov a je vzdúšnou čiarou približne o 1 200 km južnejšie od Liptovskej kotliny. Ak si pozriete Priemerné úhrny zrážok a priemerné teploty v Puglia, tak zistíte že sú o 5 °C vyššie ako v Hurbanove a až o 9 °C vyššie ako v Ružomberku. Adaptačné schopnosti lesa, tak ako to dokazuje *Foresta Umbra* sú úžasné. Závery, že ak sa zvýší globálna teplota o dva alebo tri stupne celzia tak adaptačné schopnosti lesa nebudú schopné túto

skutočnosť prekonať narážajú na overený fakt existencie *Foresta Umbra* v Apúlia na poloostrove Gargano. Bol to človek, čo narušil tieto lesy na Apeninskom poloostrove a ich spätná rekonštrukcia narazila na výrazný nárast teploty ako dôsledok deštrukcie lesa človekom. Je zrejmé, pokiaľ by došlo k deštrukcii lesa v SR neodbornými zásahmi či nič nerobením, čaká nás podobný osud – nárast teploty a postupná zmena klímy ďaleko výraznejším tempom ako je pozorovaná globálna zmena – naša lokálna zmena už teraz vykazuje vyšší nárast teploty ako je globálny rast. Ked' Rimania vyfali cédre v Dinárskom krase, došlo k obnaženiu podložia až na skaly a lesy sa v Dinárskom krase už neobnovili ani za 2 000 rokov. Sú to riziká spojené s ekologickými systémami, ktoré je možné chápať bud' **v naivnom modeli príčiny a následku, kedy kým k udalosti nedôjde tak jav neexistuje, alebo môžeme ekologické systémy chápať ako komplexné adaptívne systémy, kde je to práve riziko javu, ktoré vieme nielen dopredu identifikovať ale zároveň ho vieme aj aktívnymi opatreniami riadiť a znižovať pravdepodobnosť jeho výskytu**. Inými slovami, v čierne bielom videní sveta kým k požiaru nedôjde, riziko neexistuje. V reálnom spôsobe riešenia rizík je riziko identifikované a zároveň aj opatrenia, ktorými sa výskyt rizikového javu výrazne znižuje. To znamená, že riešime situáciu aktívnymi opatreniami tak, aby sme maximálne znižili riziko požiaru.

Apúlia

Hurbanovo, Zvolen, Banská Bystrica, Ružomberok

Kým v prípade fytocenózy je manažment rizika abstraktnejším pojmom, v prípade dravej šelmy akou je medveď, si čitateľ riziko vie predstaviť okamžite, akonáhle si pozrie video útoku medveďa na kameramana z Kamenistej doliny zverejnené v júni 2022 na sociálnych sieťach. Pokiaľ som si neprečítal textovú časť, mal som dojem, že napadnutá osoba medveďom jednoducho útok neprežila. Ak sa zadívate pozorne do videa, medveď sa sprvoti javil pokojne a ani náznakom nejavil agresivitu. Nebola to medvedica s mláďatami, minimálne ich kamera nezachytila a ani v popise udalosti to autor nespomína. Medveď sa zrazu ale začne správať nervózne, urobí dva akoby manévre, otočí sa a s nebývalou energiou zaháji útok na človeka. Počuť suchý zip, striekanie sprejom a boj o život. Z popisu udalosti je ale jasné, že útok medveďa napadnutý občan prežil. Ale od zahájenia útoku medveďa do kontaktu s obeťou je možno len sedem sekúnd. Z biológie medveďa je známe, že medveď

nemá mimické svaly, ktorými by komunikoval svoje emócie. Navyše, už v cirkuse zistili, že medveď má nevyspateľnú povahu a ani dlhodobý výcvik od narodenia medveďa nezabránil opakoványm tragédiám ich krotiteľov. Aj preto majú medvede počas vystúpení kožené náhubky a na labách kožené návleky. V súvislosti s prípadom v Kamenistej doline existuje celý rad logických otázok:

1. Ak má zásahový team na medveďa chrániť život, zdravie a majetok občana, prečo zásahový team medveďa udalosť nepredvídal a teda nebol na mieste a neodvrátil útok medveďa?
2. Prečo zásahový team medveďa už systematicky neprevychovával dopredu tohto konkrétneho medveďa tak, aby ho odnaučil útokom, o čom nás presvedčal osobne pán Slašťan na FB tvrdením, že odvrátil desať útokov medveďa a vyhodnotil ich ako fingované?
3. Prečo sa nemohol občan prihovoriť medveďovi tak, ako to verejne propaguje pani Apfelová?

Takýchto jednoduchých až insitných otázok je možné položiť viac. Ale neurčitosť ako zákon prírody hovorí jasne – nevieme určiť ktorý, kedy a kde medveď zaútočí, vieme len určiť stupeň rizika v závislosti od stavu parametrov v riadiacej rovine systému. Tie základné parametre sú v prípade populácie medveďa nasledovné:

Ing. Dušan Lukášik, CSc., Námestie osloboditeľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš

1. Určenie plochy bioareálu vhodného pre život medveďa
2. Hustota populácie medveďa v jeho bioareáli, kedy nedochádza k nerovnováham v potravinovom reťazci a biocenózy ako celku.
3. Je potrebné odlišiť dve kvality medvedej populácie a tým určiť stupeň rizika pri vzťahu človek – medved'
 - a. Medved' toleruje pachovú stopu človeka a chová sa bežným spôsobom dravej dominantnej šelmy – vtedy je potrebné aby hustota medveďa neklesla 1 ks pod 10 000 ha
 - b. Pachová stopa človeka vo funkcií regulačnej emócie základného inštinktu strachu medveďa z človeka – medved' netoleruje pachovú stopu človeka a bojí sa, vtedy hustota medveďa môže byť vyššia a je limitovaná stavom areálu z hľadiska úživnosti medveďa, t.j. aby nedošlo k narušeniu potravinového reťazca cca 3000 až 5000 ha na jedného medveďa

V modeloch komplexných adaptívnych systémov regulačná emícia v podobe pachu človeka predstavuje funkciu vynorenie (emerging) ktorá vzniká za špecifických situácií v ktorom sa systém nachádza. Počas redukcie stavov populácie medveďa na Slovensku na cca 30 ks v prvej polovici 20teho storočia došlo k vynoreniu funkcie, ktorou bol regulovaný strach medveďa z človeka v podobe **pachovej stopy človeka**. Dramatická redukcia stavov medveďa na Slovensku v 20tom storočí umožnila vzniku tejto regulačnej funkcie a teda až do splnenia podmienok na jej existenciu sme mali populáciu medveďa hnedého karpatského v stave plachom – medved' neboli schopní tolerovať pachovú stopu človeka, čo malo popri bezpečnosti človeka zároveň aj celý rad ekonomických súvislostí. Rozobral som celú záležitosť v materiáli pod názvom Riziká spojené so súžitím medveďa hnedého a človeka. Tento materiál sa stal podkladom pre podanie na generálnu prokuratúru dňa 6.júna 2022.

Experimentálny dôkaz z Kamenistej doliny zo dňa 24.júna 2022 ale hovorí jasne, že ani MŽP nevie meniť zákony prírody, akým je zákon neurčitosti. Preto zásahový team medveďa nevie reálne chrániť život, zdravie alebo majetok občana, môže len ex post niečo zdokumentovať ak vôbec čosi spraví. Nikto nevie určiť, kedy, kde a ktorý medved' bude útočiť na človeka. Z hľadiska vecného sa javí, že zriadením zásahového teamu nie je možné chrániť život, zdravie a majetok človeka a teda sa jedná o neefektívne vynaložené verejné zdroje ako dôsledok nerešpektovania zákona neurčitosti a teda je možné konštatovať, že v tomto zmysle obsahová náplň zásahového teamu medveďa je dôsledkom nekompetentných a neodborných rozhodnutí. **Navyše, sú tu následky v podobe opakovanych tazkych ublizeni na zdravi a smrti.** Nuž je tu podozrenie zo spáchania trestného činu podľa ustanovenia § 284 ,285 Trestného zákona. Bude zaujímavé vidieť, ako šetrenie uzatvorí vyšetrovateľ a prokurátor. Popis prípadu v Kamenistej doline z 24. júna 2022 dávam v plnom znení.

- “Západné Tatry - 24 júna - Kamenistá dolina. O šiestej ráno stúpam do Pyšného sedla. Už po ceste si všímam pobytové znaky medveďov, stopy aj značkovacie stromy. Stretávam skupinku ľudí, s ktorými sa dávam do reči a zapisujem si telefónne číslo, že, keby som niekde videl medveda, aby som dal vedieť. Hovorím si, že OK, to je rozumné a pokračujem ďalej. Cestou obdivujem krásu tunajšej prírody, keďže som tu po prvý krát. Už som skoro hore v sedle, tak si hovorím, že sa najem napijem a uvidím ako ďalej. Na kopci vidím čriedu kamzíkov. Okolo mňa prechádza iná skupinka štyroch turistov a ja vidím zhora z poľskej strany prichádzať medveda. Ešte si hovorím aké by to bolo skvelé ho nafilmovať v takom krásnom horskom prostredí. A aj tak bolo. Ešte sa pokúšam zavolať tak, ako som slúbil skupinke, s ktorou som už stratil zrakový kontakt. No neúspešne, nie je tu signál. Filmujem medveda, ako sa pasie popri potôčiku už dobrých 20 minút no je čoraz bližšie a dokonca ma aj zbadal no kľudne pokračoval ďalej. Keď už je odo mňa cca 50 metrov, tak sa postavím a snažím sa presunúť ďalej, aby som mu nestál v ceste. Vtedy ma zaregistroval a ja si hovorím, že ho ešte natočím, ako odbieha preč, no všetko bolo inak. Nedal sa na ústup, ale rozbieha

15

HONORS, a.s., Námestie Osloboditeľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš SR

Ing. Dušan Lukášik, CSc., Námestie osloboditeľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš

sa smerom ku mne. Zatiaľ som bol relativne v klude, veď mám sprej si myslím a aj ho použijem. A aj som ho použil. Medved' útočí a dostáva priamy zásah sprejom pokial' to len ide. Sprej je, ale vystriekaný a zdá sa, že nepomohol, nevydám ani hlások. Dávam sa na útek .Po piatich krokoch zakopávam a padám na zem. To už ma, ale zadrapol za nohu, rýchlo sa otáčam a snažím sa ho nohami odkopávať. Ako útočí trhá na mne oblečenie. Už ani neviem zrátat koľko kopov do hlavy dostal no stále nie je koniec! Snažim sa postaviť a verím, dúfam, že sprej už po minúte musí účinkovať. Podarilo sa mi postaviť a bežím. No nohy mám neuveriteľne ťažké a po pári metroch znova padám na zem. Znova je pri mne. To si už v podvedomí predstavujem, ako dopadol chlap z Poľany. Musím, Musím to vydržať! Útok trvá už dve minúty. Nemám síl - lapám po dychu. Medved' sa ma snaží hrýzť a pazúrmi mi spôsobuje škrabance a hryzance. Vytrhávam sa mu, on krúži okolo mňa a útočí. Kopem mu neustále do hlavy. Už nech sa to skončí! Nech sa to skončí! Nemám síl! Nevládzem... musím! Musím to vydržať! Zapieram sa do svahu a kopnem z celej sily. Už ani neviem kolký raz ho zasahujem a on sa odgúľal dole a konečne sa dáva na ústup a odbieha preč. Trvalo to večnosť! Mám na sebe krv. Kontrolujem sa či nemám nejaké zranenie. Nie nič mi nie je. Pár škrabancov a hryzancov. Zrejme bol poranení aj on. Zvraciam. Lapám po dychu. Žijem. Ešte pári minút sedím, predýchávam a rozmyšľam o tom, že čo sa vlastne stalo. Obzerám sa na vôkol a so strachom idem po kameru a batoh. Znovu zvraciam. Schádzam dolinou veľmi obozretne. Ani živej duše, len nejaký ľudkovia hore na kopci... Rozmyšľam nad tým čo sa vlastne stalo. Kontrolujem vrecká či som niečo nestratil a nachádzam poistku od spreja. Čiže času bolo dosť. Sprej absolútne nepomohol aj keď medved' dostal plnú dobre mierenú dávku... Prežil som to."

Ked' budete rozoberať odborným spôsobom poskytnutý popis útoku medveďa, zistite, že **obet' útoku medveda sa dostala do traumy**. Aj keď popisovaný stav neboli stavom úplného zamrznutia, predsa len strata schopnosti použiť hlas indikuje prítomnosť tohto najprimitívnejšieho stresového stavu. Na biologickej úrovni tento stav opísal Peter Levine v jeho diele *Unspoken voices*.² Pokiaľ sa organizmus dostane do takéhoto stavu, naraz simuluje smrť a zároveň mobilizuje energiu na maximum pre prípad, že predátor stratí pozornosť a poskytne obeti šancu na únik. Pokiaľ sa únik podarí, je nutné aby sa organizmus obete zbavil takzvaných bioenergetických blokov, fixovaných

v procedurálnej časti implicitnej pamäte.³ Vysvetlenie tohto stavu organizmu na neurobiologickej úrovni podal Stephen Porges v jeho

² Levine P.A., In An Unspoken Voice [Kniha]. - Berclay, CA : North Atlantic Books, 2010.

³ Levine A.P., Trauma and Memory [Kniha]. - Berkley, CA : North Atlantic Books, 2015.

Ing. Dušan Lukášik, CSc., Námestie osloboдiteľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš prelomovej publikácie Polyvagal Theory⁴. Ako sa rieši trauma, ktorá vzniká ako dôsledok intenzívneho zážitku, čo je aj prípad stretu s medveďom, poskytuje odborný článok Payne a kol.⁵ Jednoduché vnímanie sveta mnohými riadiacimi pracovníkmi ochrany prírody ale hovorí, že pokiaľ ku kontaktu s medveďom nedošlo, tak sa nejedná o poškodenie organizmu. Naopak, ukazuje sa, že môže dôjsť k vytvoreniu bioenergetických blokov v procedurálnej pamäti a teda dochádza k poškodeniu organizmu aj bez fyzického kontaktu ako dôsledok vzniknutej traumy, ktorá je trvalo kódovaná v implicitnej pamäti obete a má svoju reprezentáciu aj v emočnej časti. Približne 100 rozsiahlych štúdií vedenej Felittim zistilo, že negatívne zážitky dieťaťa (Adverse Childhood Experiences ACE) do dvoch rokov sa nakoniec prejavia rozvojom chorôb po štyriadsiatich rokoch. V Kalifornii namerali, že viac ako 60% populácie je zasiahnutých týmto fenoménom ACE.⁶ Preto aj prípad z Fačkovho sedla z roku 2018 ale aj prípad pracovníka Horskej služby na Donovaloch z tohto roku nesie jasné znaky ataku medveďa so sprievodným nejasným hodnotením či už vyšetrovateľa v prípade Fačkovho sedla, či mediálne hodnotenie prípadu na Donovaloch alebo v popisovanom prípade v Kamenistej doline. Miesto preverenia, či dotyčné osoby neprešli traumou, konštatovania sú skôr k otázkam, či filmovaním prírody a v nej medveďa nedošlo k porušeniu zákona.

Ak sa ale na video záznam útoku medveďa v Kamenistej doline pozriete nestranne, odborná ale aj laická verejnosť má možnosť prvý raz vidieť realitu – medveď je prosté dravec, ktorý na videu zobrazuje svoje chovanie ako dominantného jedinca v prostredí. Za jeho útokom je možné ľahko vidieť, že je to útok kvôli potrave – je to útok, **ktorého účelom je prezentácia dominancie**. Aspoň tak to vidia skúsení biológovia zaobrajúci sa medvedom. Ak si vezmete, že neuveriteľné prostriedky boli vynaložené na zistenie stavu medvedej populácie a podľa tvrdenia MŽP nemáme ani len hodnoverné údaje o súčasnom stave populácie medveďa, tak v kritériach nič nerobenia MŽP má toto video ohromnú hodnotu – **Iudí chrání pred naivným vnímaním medveďa tak, ako to prezentujú mimovládne organizácie a zobrazuje realitu – jednoducho pri strete človeka s medvedom ide o život**. Možno by bolo dobre, aby pán Slaštan zverejnil aspoň jedno video, kde bude vidno útok medveďa a akým spôsobom ho odvrátil. Podobne by mohla paní Apfelová ukázať, ako sa máme priblížiť k medveďovi a ako sa máme medveďovi prihovárať aby na nás nezaútočil. Podobne je to aj s čaravnými paint ball guličkami, ktorými prevychováva zásahový team problémových medveďov pobehajúcich v intravilánoch miest a obcí. **To skutoчne zamestnanci ŠOP môžu takéto hlúposti verejne hlásať a tým vytvárať podmienky na vytvorenie verejného názoru, že medveď nie je nebezpečný pre človeka a reálne ohrozovať občanov v jalovom režime práce to znamená v ich populárnom režime práce nazvanom bez zásah či nič nerobení?**

⁴ Porges S. Polyvagal Theory [Kniha]. - New York : Norton, 2011.

⁵ Payne P., Levine, P.A., Crane-Godreau, M.A., Somatic experiencing : using interoception and proprioception as core elements of trauma therapy [Periodikum] // Frontiers In Psychology. - [s.l.] : www.frontiersin.org, 2015. - 93 : Zv. 6.

⁶ Felitti V.J., et all ACE Study Publications [Online]. - 2012. - 15. 10 2016. - <https://www.firststar.org/wp-content/uploads/2015/02/ACEpublications.pdf>.

Ing. Dušan Lukášik, CSc., Námestie osloboditeľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš

Pretože ak zákon prírody v podobe neurčitosti nevie určiť, kedy, kde a ktorý medved' bude útočiť, práca zásahového teamu je jalovou prácou a teda zbytočne spoločnosť vynakladá na ňu prostriedky. V takomto kontexte by malo MŽP alebo ŠOP asi spisať zmluvu s autorom videa v Kamenistej a spolu s popisom útoku a jeho odborným vysvetlením zakúpiť tento výskum chovania sa medveda a zároveň oceniť riziko spojené s nahraním tohto videa. **Ak si vezmete, že za milóny nemáme nič, tak možno aj vyplatenie 100 000 € je stale malou čiastkou za tieto reálne znalosti zo života medveda a jeho vzťahu k človeku.**

Váš list zo dňa 9. októbra 2019 ako reakcia na moju žiadosť na predsedu vlády Petra Pellegrínyho, aby vláda novelu zákona z NR SR stiahla a vyšetriať škody spojené s ekologickými systémami lesa obsahuje všeobecné vety a reaguje len formálne, hoci ide o veľké spoločenské hodnoty a škody a ako som ukázal vyššie, v prípade dravých šeliem ide aj o zdravie a život občanov. Aj preto som Vám v liste zo dňa 25. novembra 2019 vysvetlil, že odborná rovina vypadá diametrálne ináč, ako sú insitné prístupy občianskych združení, či už je to My sme les, VLK, Greenpease, OZ Prales a pod. a predpokladal som, že ste rovinu všeobecných fráz použili v omyle s tým, že ste si ma zmýlili s týmito, sice zapálenými ľuďmi za nič nerobenie ale v zásade sú to len mediálne organizácie, ktorých ochrana prírody predstavuje len tému bez jej vecného riešenia. Aj preto som vyslovil tvrdenie, že Váš list neobsahuje rovinu profesionality a nestrannosti, ako Vás viaže výkon funkcie podľa zákona 55/2017 v článkoch 5 a 6. Navrhol som Vám, aby ste podali odborne spracované podanie na generálnu prokuratúru a bola súčinná s riešením problematiky hlavne lykožrúta v smrekových lesoch a zhruba do konca novembra 2019 ma informovala o svojom postupe. Ako viete sama, podanie na GP ste nezrealizovala a tak 5. decembra 2019 som podanie na generálnu prokuratúru vo veci škôd v smrekových lesoch podal osobne. Bol som vyrozumený, že uznesením Číslo: 1 Pv 16/14/7706-91 zo dňa 2.12. 2016 prokurátor trestné stíhanie zastavil. Napriek rozsiahlym analýzam je možné problém lykožrúta v smrekových lesoch vystihnúť pomerne jednoducho tak ako je uvedený vo Vyhláške 101/1996 Sb., kde je stanovená povinnosť vyhlásiť stav kalamity, ak na piatich hektároch lesa je za rok nájdených päť metrov kubických dreva napadnutých lykožrútom. Inými slovami, problém lykožrúta **je to problém narátať do päť.**⁷ Pán prokurátor na päťdesiatich stranách hľadal túto podstatu problému, až skonštatoval, že ju nenašiel. A tak sme si povedali, že mu pomôžeme.

V roku 2020 a 2021 bežal projekt Prírodná rezervácia Pralesy Slovenska. Napriek tomu, že si OZ Živý les uplatnilo v priponiekovom konaní desať zásadných priponienok s ktorými sa stotožnili aj niektoré dotknuté obce, dostať som vyrozumenie priamo, že tieto priponienky nebudú zpracované a lesy budú prevedené do piateho stupňa ochrany tak, že budú podliehať všetkým rizikám bez toho, aby bolo vytvorené ochranné pásmo lesa a bez toho aby v týchto lesoch mohol človek odstraňovať vzniknuté nerovnováhy. Keďže sa asi nejedná o pralesy tak dokonca ani len neboli vyznačené v dokumentácii s arrogantrným stanoviskom riešiteľov – urobte si to sami. Ale v týchto lesoch sú pramene vzácnnej vody. So štatistickou pravdepodobnosťou došlo prevodom do piateho stupňa ochrany vystaveniu týchto lesov rizikám, ktoré cez vyššiu moc, t.j. vetrovú kalamitu, vytvoria podmienky pre rozšírenie sa biotického činiteľa a v tomto režime dôjde s istotou k devastácii lesa cez sekundárneho biotického činiteľa. Ak by ste išli k Jamskému plesu zo Štrbského plesa, nájdete vyschnuté potoky ako dôsledok sekundárneho biotického činiteľa – lykožrúta. **Mám chápať postup MŽP ako postup, ktorý zaistuje stratu vodných zdrojov SR cez mantru či zaklínadlo bez zásahu?**

Dovolím si Vás informovať, že aj v prípade lykožrúta postupujeme v analýzach overiteľných faktov s tým, že čo sa týka projektu Prírodnej rezervácie Pralesy Slovenska podáme s vysokou

⁷ Einstein a ďalší vedci konštatovali, že aj zložité systémy majú v konečnom dôsledku jednoduché riešenie.

Ing. Dušan Lukášik, CSc., Námestie osloboditeľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš pravdepodobnosťou ďalší podnet na Generálnu prokuratúru. Vo vzťahu k podaniu zo dňa 5.teho decembra 2019 dôjde zrejme k podaniu sťažnosti k postupu prokurátora.

Čo sa týka medveďa, v liste zo dňa 27. marca 2020 som Vás upozornil, že znenie §29 písmeno d) platné do konca roku 2019 rieši všetky riziká spojené s ohrozením života, zdravia a majetku bez ohľadu na stupeň ochrany. V súvislosti s medvedom som Vám napísal:

"Napriek tomu, že na ochranu medveďa už bolo vynaložených ohromne veľa prostriedkov, dodnes nie je známa populácia medveďa, jeho populačný model, model rizík a model regulácie v súlade s ochranou medveďa".

Miesto toho, aby bol §29 v písmene d) doplnený o vymenovanie konkrétnych známych rizík a určené, že pre každé známe riziko bude spravovaná samostatne nižšia právna norma, napr. vyhláška, v novele zákona 543/2002 Z.z. došlo v roku 2019 k ďalšiemu znefunkčneniu efektívneho riadenia rizík ekologických systémov lesa. Kedže ste na môj list nereagovali, hoci som Vám dal k dispozícii spracovanú štatistiku z lokality Vysoké Tatry, po nástupe novej vlády som celý základný materiál postúpil elektronickou podateľňou na MŽP dňa 12.júla 2020 a opakovane som celý materiál zaslal štáttnemu tajomníkovi Michalovi Kičovi 19. júna 2021. V čom je problém s populáciou medveďa?

V prvom rade dostávame argument, že nevieme koľko je medvedov. Napriek určeniu počtu medvedov so stavom roku 2014, ktorý bol v podobe správy autorov prof. Paule a kol. doručený na objednávateľa ŠOP v roku 2016 a stanovil 1 256 ks (+/-) 233 ks s pomerom samcov k samiciam 1 ku 1,5 nedošlo k ďalšej práci so získanými údajmi. Predsa vieme, že areál biotopu vhodného pre medveďa je v SR 1 285 500 ha.

Navýše, medvede **bez regulácie pachovou stopou človeka** si vyžadujú areál s hustotou cca 10 000 ha na jedného medveďa a viac (Švédsko 12 458 ha na jedného medveďa) v opačnom prípade medved' predstavuje neprimerané riziko, tak ako je to zaznamenané v Rumunsku, kde medved' má k dispozícii iba 1 500 ha a vykazuje v sledovanej štatistike najviac útokov a zabítí človeka. Ak by sme pre populáciu medved'a bez regulácie cez pachovú stopu človeka mali stanoviť hustotu cca 10 000 ha na jeden ks, potom v areáli o rozsahu 1 285 500 ha je možné umiestniť cca 130 ks medvedov. To úplne stačí na bezpečnú reprodukciu populácie medveďa. Ak ale sme mali populáciu medved'a s reguláciou v podobe pachovej stopy človeka, potom stav 350 až 450 ks ukazuje, že postačuje areál s hustotou 2 856 ha až 3 700 ha na jeden kus, to znamená približne 3000 ha na jeden kus medveďa. Do roku 2008 v lokalite Vysoké Tatry neboli zaznamenané ani strety medveďa s človekom a ani útok. *Inými slovami je*

záhadou, prečo neboli stavy medveďa po roku 2016, kedy bolo známe že ich je 1 256 ks redukované okamžite na počet povedzme 400 ks ? A už vôbec nie je jasné, prečo ste začiatkom roku 2020 neprijala na ministerstve a ŠOP príslušné opatrenia, hoci ste dostala ďalší materiál s upozornením, že riziko neúmerne narastlo? Ak by ste si prečítala stanovisko vedenia Mestských lesov v Banskej Bystrici, zistili by ste, že na 7 200 ha plochy majú hustotu dokonca pod jeden ks medveďa na 100 ha v počte 92 ks a 36 tohtoročných mláďat, t.j. 56,25 ha na jeden kus⁸. Medvede sa netlačia len do dedín ale už aj do miest – tých incidentov je ohromný počet. Je možné už len konštatovať, že **medved'sa stal biologickou zbraňou, ktorá je použitá na terorizovanie vidieckeho obyvateľstva, pracovníkov lesov a turistov.**

⁸ **Možucha B.**, Riaditeľ Mestských lesov Banská Bystrica : Medvede budú čoraz nebezpečnejšie. Je ich príveľa a sú hladné [Online] // LESmedium. - Les & Letokruhy, 4. 7 2022. - 5. 7 2022. -

<https://www.lesmedium.sk/aktualne/riaditel-mestskych-lesov-banska-bystrica-medvede-budu-coraz-nebezpecnejsie-je-ich-privela-a-su-hladne>.

Ing. Dušan Lukášik, CSc., Námestie osloboditeľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš

S účinnosťou od 26. mája 2020 ste vydali *Usmernenie generálnej riaditeľky sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny MŽP SR k postupu v konaniach podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov pri obmedzení, zákaze alebo určení podmienok vykonávania lesohospodárskych činností*. Toto usmernenie je určené odborom starostlivosti o životné prostredie okresných úradov. Ak analyzujete účinky tohto usmernenia, tak je možné konštatovať, že jeho aplikácia **udržuje roje lykožrútov v smrekovom lese v ich permanentnej reprodukcii a ďalej ničí smrekové lesy**. Ak sa spýtam, ako je to možné, odpoveďou je, že dochádza **k porušeniu hierarchie organizmov v lese**. Ak sa začítate do definície lesa napríklad u profesora Štefana Korpela v jeho publikácii Pralesy Slovenska z roku 1989, tak zistíte že strom je ústredným organizmom lesa a bez neho nemá ako vzniknúť les, v hierarchii lesa je na najvyššom mieste. To isté konštatuje aj docent Wiezik v svojom blogu, že les vzniká až po dokončení základnej biodiverzie, dovtedy sú to stromy bez lesa. Inými slovami docent Wiezik akceptuje, že strom je základ budúceho lesa. V našich podmienkach les vzniká v súlade s experimentami profesora Korpela, keď stromy dosiahnu výšku 8 metrov. Vtedy popri potrebnej základnej biodiverzite sú aktivované aj ekologické služby lesa, t.j. stromy zmenili prostredie a adaptovali sa na zmenu tak, že vznikol les t.j. vynoril sa les ako nová kvalita, presne v súlade s modelom komplexného adaptívneho systému. V modeli lesa ako komplexného adaptívneho systému popísaného v publikácii Messier a kol. v roku 2014 sa dočítate, že sa jedná o **hierarchicky usporiadany systém**. Ak teda prioritne chránite organizmy na nižšom stupni hierarchického usporiadania lesa ako

Štát	Počet útokov (2000-2015)	Počet úmrtí (2000-2015)	Počet medveďov	Areál medveďov, km ²	Hustota obyvateľov (ludi/km ²)	Hustota medveďov (medveďov/1000 km ²)
Rumunsko	131	11	6000	89900	62,3	66 741
Slovensko	54	0	1000	12855	89,0	77 790
Turecko	54	11	4000	190552	29,7	20 992
Alijska	51	7	32000	145855	0,3	21 980
Britská Kolumbie	42	2	15000	768801	0,4	19,511
Wyoming	29	5	511	27896	1,2	18 318
Švédsko	28	2	2900	361300	5,0	9 169
Irán	25	0	neviedno	241327	12,7	neviedno
Montana	25	2	1105	64713	2,9	17 075
Alberta	18	4	691	148114	0,8	4 665
Finsko	17	0	1700	357900	13,7	4 750
Grécko	12	1	350	19500	26,8	17,949
Slovensko	12	0	455	13700	73,3	33 212
Poľsko	8	1	115	10400	75,7	11 058
Ukrajina	8	2	350	28000	101,0	12 500
Idaho	8	0	34	6663	3,5	5 103
Bulharsko	7	1	560	32800	35,2	17 073
NW Territóriea	6	1	4000	772227	0,0	5 180
Španielsko	5	0	247	12800	7,2	19 297
Yukon	4	3	6000	480406	0,0	12 489
Chorvátsko	3	0	1000	12372	21,5	80 828
Nórsko	2	0	105	149550	6,9	0 720
Taliansko (Alpy)	2	0	51	2000	92,4	25,500
Estónsko	2	0	700	34000	19,2	20 600

Tabuľka 1. Počet útokov medveďa hnedého na ľudu zaznamenaných v období rokov 2000 - 2015 a charakteristika krajiny / jurisdikcie, v ktorej k útokom došlo. Hodnoty sa počítajú v rámci populácie medveďa hnedého v každej krajine, kde došlo k útokom. Ak došlo k útokom na viac ako jednu populáciu medveďov v jednej krajine, vypočítali sa hodnoty pre celkovú plochu obsadenú zúčastnenými populáciami.

je strom, dostanete systém v ktorom sa rozvíja biotický činiteľ (v smrekových lesoch lykožrút v listnatých mníška a pod.) a ten následne ničí les a likviduje podmienky na život aj organizmu, ktorý ste sa rozhodli úradne chrániť. To neznamená, že nemá dôjsť k ochrane organizmov na nižších stupňoch hierarchie lesa. Znamená to len, že ochrana musí byť premyslená tak, **aby bol chránený celý komplex úrovni včítane stromu a vtedy bude ochrana aj organizmov na nižších úrovniach v hierarchii lesa chránených**. Proste nefunguje vami použitý jednoduchý naivný model príčiny a následku v podobe ochrany vybraného živočicha vytrhnutého z komplexu súvislostí lesa, ale určite funguje komplexný model riadenia rizík, však fungoval v 20tom storočí a bol úspešne aplikovaný lesníkmi, len neboli popísaný moderným slovníkom vedy. Ak použijem štruktúrované bezpečnostné modely Kaplana, tak štruktúrovaná otázka znie: „Čo mám spraviť, aby som vytvorené roje lykožrúta udržal v reprodukcii? Odpoveďou je: zmeň zákon 543/2002 Z.z. a znefunkční §29 písmeno d) a vydaj Usmernenie. Prakticky sú nasledovné možnosti, ako je možné popísať Váš postup. Je to:

- 1. náhodný proces v dôsledku neznalosti potrebej na riadenie ochrany ekologických systémov lesa**
- 2. premyslený spôsob sabotáže s cieľom ničiť les**

Ak sa vrátim k Vašim listom, ktoré ste mi zaslala v roku 2019 a 2020, tak je evidentné, že ich odborná úroveň by vyhovovala bodu 1. Nakoniec v mojich odpovediach máte jasne napísané, že Vaše odpovede nepokladám za odpovede splňajúce kritériá nestrannosti a profesionality tak, ako Vás viaže výkon Vašej funkcie v súlade s článkami 5 a 6 zákona 55/2017 Z.z. Na druhej strane Vami podpísané Usmernenie citované vyššie je napísané s nebývalou kvalitou, t.j. ten kto formuloval znenie tohto usmernenia disponuje špičkovými vedomosťami a znalosťami a určite vie čo robí. Ak teda vylúčime možnosť, že Vy disponujete takými to znanosťami, otázkou je, kto je autor tohto Usmernenia? Táto úvaha je veľmi podobná ako bola moja zdokumentovaná debata s pánom poslancom Šíblom na NAPANTE v Banskej Bystrici v júli 2021 ohľadom analytických materiálov, ktoré tvoria podklad pre formulovanie kvalitne spracovaného poslaneckého návrhu, ktorým sa menil zákon 543/2002 Z.z. Odpoveď pána poslanca Šíbla sa nijak nelíšila od žiačika prichyteného pri odpisovaní z ĭaháka či od spolužiaka. Proste také analytické materiály nemal a nevedel ani len popísť, ako dospel k formulácii novely zákona. Ak by ste mali záujem, poslanec Filip Kuffa publikoval záznam z mojej debaty s poslancom Šíblom na jeho profile na Facebooku. Otázka teda aj vo Vašom prípade znie, **kto formuloval znenie Usmernenia, ktoré ste vydali a nakoľko máte k dispozícii analytické materiály, ktoré prešli pripomienkovým konaním v odborných útvoroch MŽP s príslušnými záznamami v interných dokumentoch a ktoré analyticky vyjasnili dôsledky takto sformulovaného usmernenia?**

Ak sa vrátim k problematike populácie medveďa a ekologických systémov, je tu ešte celý rad problémov. Ak napríklad dôjde k premnoženiu medveďov, dochádza zároveň k narušeniu potravinového reťazca. V lese zmizli mnohé drobné živočíchy ako sú jašterice, mloky a pod. ale aj mravce rod Fornica. Tieto živočíchy sú súčasťou jedálneho lístka medveďa. Mravce ale predstavujú predátorov na kliešte,

ktoré sa medzičasom neprimerane rozmnožili a ohrozujú ľudí buď bolériozou alebo encefalítidou. Podobne mravce Fornica tvoria základnú potravu na prežitie kuriatok hlucháňa. A tak na jednej strane na hlucháňa útočia premnožení predátori, akými sú líška (možno rys), vlk, medveď, jastrab, orol,

Ing. Dušan Lukášik, CSc., Námestie osloboditeľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš

a ďalšie dravé vtáky a zároveň kuriatka hlucháňa nemajú dostatočne zabezpečenú výživu po vyliahnutí v podobe mravcov. Fakty hovoria, že tam, kde medvede nie sú, ako sú lesy v Rakúsku alebo sú v primeranom počte ako v Nórsku, počet mraveníš sa pohybuje v závislosti od lokality v priemere 10 ks až 30 ks na jednom hektári lesa.

Neuveriteľne premnožený medved' v SR spôsobuje celý rad nerovnováh a rizík nielen priamych ale aj nepriamych. Ak sa nezníži tlak predátorov na hlucháňa a neobnoví sa potravinový reťazec, je asi iluzórne čakať, že sa zastaví znižovanie stavu hlucháňa. Alebo máte predstavu, že hlucháň má vhodné prostredie na život vo vyschnutých smrekových lesoch v dôsledku lykožrúta? Tak prečo z týchto lokalít zničených lykožrútom odchádza? Typickým príkladom predstavuje lokalita Fabova hoľa.

Je až symbolické, že podnet na prešetrovanie neschopnosti chrániť hlucháňa hôrneho v SR na EK dala skupina občanov, kde, ako napríklad pán Erik Baláž sa aktívne zúčastnili blokády v apríli 2007 v Tichej doline, a zabránili spracovaniu vetrovej kalamity v rozsahu 65 000 až 80 000 m³ smrečín z ktorých vyleteli roje

lykožrúta v objeme 100 až 500 násobku stavu kalamity, tak ako kalamitu definuje Vyhláška 101/1996 Sb alebo STN 48 2711. Po Tatranskej Bóre v novembri 2004 došlo k rozhodnutiu ponechania cca 600 000 m³ vetrového polomu vo Vysokých Tatrách, čo vytvorilo základ lykožrútov a kalamít v SR, zosilnených v roku 2014 vetrovou smršťou Žofia. Na jednej strane pán Baláž sa aktívne zúčastnil vytvorenia podmienok pre rozsiahlu sekundárnu kalamitu, zároveň pôsobí ako aktivista s výsledkom zastavenie regulácie medveda a na druhej strane aktívne podpisuje podnet na SR ohľadom nedostatočnej ochrany hlucháňa hôrneho. Proste hrdina v ekologickom hnutí, ktorý dokonca je schopný prehlásiť medvede za svoje. Súvislosti biocenózy ako celku a zákonitosti medzi fytocenózou a zoocenózou nie sú evidentne vyjadrené v aktivisticko propagandistickej práci neziskových organizácií ako sú VLK, Greenpeace, My sme les OZ Prales a pod. Naopak, presadzovanie zjednodušeného videnia sveta v systéme príčina a následok sa deje aktivistami neziskových organizácií v rovine hysterického fanatizmu.

Presne tu sme pri rozhodujúcej problematike spojenej s ekológiou lesa ako celku. A tým sú riziká spojené s ekologickými systémami lesa a je jedno či sa to týka rizíka biotických alebo abiotických činiteľov. V zákone 543/2002 Z.z. je tento problém vyjadrený v §29. Na základe rozsiahlych analýz pod názvom Les ako odraz morálky spoločnosti a Les spravovaný ako komplexný adaptačný systém som dospel k názoru, že **za rozpadom lesa nie sú primárne procesy spojené s klimatickými zmenami, ale sú to zanedbané overené a platné postupy vyjadrené v zákone**. Overený Strahlerov model vedie k záveru, že ak sa klimatické zmeny podielajú na rozpade lesa, tak len zhruba do 2% a **zbytok ide na vrub zanedbaných postupov pri správe lesa človekom**. V epilógu materiálu Les ako odraz morálky človeka som v súlade s Kaplanovými štruktúrovanými bezpečnostnými modelmi definoval pojmom

ekologická sabotáž ako akt porušenia platných predpisov pracovníkmi zodpovednými za les z vnútra organizácie spravujúcej les (ponechanie cca 600 000 polomu po novembri 2004 v TANAPe) a za

22

HONORS, a.s., Námestie Osloboditeľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš SR

Ing. Dušan Lukášik, CSc., Námestie osloboditeľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš

teroristický čin ekologického charakteru zas ľudí, ktorí nenesú zodpovednosť za spravovaný les, ale si osobujú zasahovať do výkonu práce zodpovedných pracovníkov, tak ako sa to odohralo v apríli 2007 v Tichej doline počas blokády. Obe kategórie majú spoločný menovateľ a tým je **anarchia**.

Temer štvorročná analýza ekologických systémov lesa umožňuje dnes formulovať aplikovaný model na les v skrátenej verzii tak, že v súčinnosti so štátom došlo k znehodnoteniu pozemkov a výnosov z nich pri súčasnom ekonomickom tlaku na investície do pozemkov tak, aby majiteľ bol prinútený k „slobodnému“ predaju hlboko pod cenu, t.j. aby došlo k arizácii pozemkov v súkromnom vlastníctve. K tomu boli využité organizmy lesa, ktoré sú súčasťou prírody a v rovnovážnom stave plnia svoju funkciu, pričom pri ich cielenom premnožení sa stávajú biologickou zbraňou, namierenou proti lesu (lykožrút) a proti ich majiteľom či užívateľom v podobe ohrozenia zdravia, života a majetku človeka v podobe premnoženého medveďa a vlka. Celý model arizácie lesa je možné popísat štruktúrovane nasledovne:

1. **Vnesenie anarchie do správy lesa cez:**
 - **Vytvorenie legislatívy s cieľom umožniť vstúpenie do procesov ochrany životného prostredia občianskym aktivistom**
 - **Vytvorenie siete neziskových ochranárskych združení**
 - **Vytvorenie deštrukčných procesov vydávaných za nové vedecké pohľady na les spochybňujúcich overené lesnícke postupy**
 - **Vnesenie do výskumu právo na slobodný názor vedca bez toho, aby kritériom správnosti boli fakty získané experimentálne a overiteľné v praxi**
 - **Vytvorenie rozsiahlej mediálnej podpory umožňujúcej vytváranie ilúzie o realite**
2. **Využitie vyšej moci v podobe vetrovej kalamity**
3. **Ponechanie významnej časti vetrového polomu tak, aby sa rozvinula sekundárna kalamita – v roku 2004 bol vyrobéný základ lykožrútovej kalamity v SR ponechaním 600 000 m³ polomu po novembrovej Tatranskej Bore v rôznych lokalitách Vysokých Tatier**
4. **Preťažby dreva, odôvodňovaná kalamitou, približne o 50%**
5. **Novela zákona 543/2002 Z.z. a vypracovanie Usmernenia ktorého aplikáciou sa udržiava v chode reprodukcia biotického činiteľa, ktorý ničí les**
6. **Znižením výnosov pre producentov dreva a ekologických služieb lesa**
 - **Zvýšenie dodávok dreva na trh zároveň znižuje cenu dreva na lokálnom trhu, pričom ceny finálnych výrobkov sú určované na spotrebnom trhu nezávislom od trhu dreva – došlo k redistribúcii zdrojov od producentov dreva v prospech spracovateľov dreva v rozsahu 90 mil. m³ počas decenia 2010 až 2019. V prípade poklesu cien priemerne o x €/m³ došlo k redistribúcii zdrojov v rozsahu uvedenom nižšie:**
 - **o 10€/ m³ = 900 mil. €**
 - **o 20€/m³ = 1,8 mld €**
 - **o 30 €/m³ = 2,7 mld €**
 - **Neplatenie producentom ekologických služieb lesa primeranú cenu za dodané služby v rozsahu 1 až 2 mld € po započítaní inflácie**
 - **Vytváraním administratívnych prekážok pri ekonomickej využívaní lesa a pôdy pod agendou ochrany prírody**
7. **Vytvorenie ekonomických stimulov na spaľovanie dreva pri produkcií elektrickej energie cestou zákona 309/2009 Z.z. s deklaráciou**
 - **biomasy ako obnoviteľného zdroja energie**
 - **nulových emisií pri spaľovaní, hoci reálne vzniká 1,2 t CO₂ pri produkcií 1 MWh elektrickej energie presne ako pri čiernom uhlí**

Ing. Dušan Lukášik, CSc., Námestie osloboditeľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš

8. *Devastácia lesa s povinnosťou jeho obnovy správcom bez primeranej ekonomickej platby – vytvorenie významného ekonomického tlaku na majiteľa lesa k jeho predaju*
9. *Vytvorenie stavu ohrozenia na zdraví, živote a majetku dravými šelmami, akými sú medved' a vlk*
10. *Ohlásenie výkupu lesných pozemkov v rozsahu 30 000 ha bez stanovenia ich hodnoty včítane ekologických služieb lesa cestou znaleckého posudku*
11. *Zahájenie výkupu lesných pozemkov bez povinného znaleckého posudku – nákup 17 ha ihličnatého lesa týmto spôsobom realizovala ŠOP v cene 80 000 €. Pri využití znaleckého posudku Simona z roku 2008 pre smrekové lesy sa realizačná cena vykúpeného pozemku pohybuje na úrovni 2% z ceny stanovenej znaleckým posudkom pre štandardnú kvalitu.*

V súvislosti s nákupom lesných pozemkov ŠOP budeme s vysokou pravdepodobnosťou iniciaovať, aby celý proces nákupu pozemkov bol preverený prokuratúrou. ŠOP je orgán štátu a asi je ľahšé si predstaviť, že môže postupovať spôsobom bez plnenia kritérií profesionality a priamo spôsobovať občanovi škody. *Natíska sa otázka, ako je skonštruovaný trh s lesom a jeho produktami, t.j. ekologickými službami lesa a drevom, ktorý v SR ľahko môže mať hodnotu 500 miliárd € a ako je skonštruovaná jeho regulácia?*

V rokoch 1999 až 2001 došlo k arizácii majetku občana v podobe dlhopisov FNM. Štát sice vyplatił 35 mld Sk, ale občania uvideli len 6 mld Sk, zbytok 29 mld Sk bol vyplatený priekupníkom. To bolo možné len cielenou zmenou zákonov a s primeranou propagandou. *Propaganda nahororila občanovi, že sám sa slobodne rozhodol a predal dlhopisy pod cenu.* Technika deformovania reality s poskytnutím ilúzie slobody v kombinácii s arizáciou majetku občana predstavuje moderný spôsob politiky, ktorú politológovia označili ako liberálny fašizmus. V štandardnom fašizme bola arizácia majetku občanov spojená s holokaustom. *V modernej forme arizácie majetku, či už čiastočnej alebo úplnej je spojená s vytvorením ilúzie slobody rozhodovania občana.* Podstata je ale taká istá. Znehodnotí sa majetok občana s cieľom jeho zmocnenia sa či už najprv aktami kúpy alebo vyvlastnenia do štátu a následne odpredaju zo štátu vybraným jednotlivcom. Aspoň takto sme si preložili predstavu, že pozemky v NP musia byť v majetku štátu. Podobný proces beží aj v II.pilieri dôchodkového sporenia, kde pri istine 9 mld € už vo fondech chýba podľa NBS 2 až 7 mld €, čo je 20 až 70%. Opäť, vytvorenie ilúzie slobody v rozhodovaní u občana spôsobuje arizáciu jeho dôchodkov. *Kedže tento typ politík je označený ako liberálny fašizmus, názov našej petície MOR HO! predstavuje symbolické vyjadrenie Povstania proti praktikám fašistov.*

Morálny problém riešenia tragédie spoločného majetku vyriešila nositeľka Nobelovej ceny Elinor Ostrem a teda ak je potrebné zriadiť NP v plánovanom rozsahu, cca dvojnásobnom ako majú iné štáty EU, *problém nie je v tom, kto vlastní pozemky, ale ako sa usporiadajú vzťahy.* Mám za to, že používaný slovník by mal opustiť pojem odškodenie, ale mal by začať používať *platby za ekologicke funkcie lesa.* Platby za ekologicke služby lesa by mali byť zaradené ako súčasť štátneho rozpočtu, čo je ďalší bod našej petície.

V svojom liste som Vás upozornil na katastrofálny stav územia vo vzťahu k významnému nárustu požiarneho rizika. V súčasne prebiehajúcej práci výsledky indikujú, že došlo k významným porušeniam povinností pri riešení rizík spojených s požiarmi v lesoch. Plochy, ktoré vznikajú ako dôsledok vetrovej alebo lykožrútovej kalamity nie sú vyznačované ako plochy so zvýšeným požiarnym rizikom a aj keď

Ing. Dušan Lukášik, CSc., Námestie osloboditeľov 24, 031 01 Liptovský Mikuláš

správca územia chce plniť svoje povinnosti vyplývajúce zo zákona 543/2002 Z.z. a Vzhláškz 121/2002 Z.z. dochádza k neustálemu zakazovaniu prác zo strany štátnych orgánov, vydávaných paradoxne za ochranu prírody. Prax ukazuje, aké sú následky týchto zákazov, porušujúcich dlhodobo overené postupy lesníckej praxe. Výsledky v Prosieckej doline, Suchej doline, v lokalite Mníčku a Jaloveckej doliny, Zadných Medoďolov a Javorovej doliny, Tichej a Kôprovej doliny a v iných vzácných lokalitách hovoria jasne o príčinách rozpadu ekosystémov lesa. Hľadanie príčiny v klimatických zmenách je snaha o zakrytie zločinu spáchanom na prírode. Presne zločinom nazval rozpad lesa na Šumave preident Miloš Zeman s otázkou, prečo Martina Bursíka nezatvorili do blázinca. Pretože iba blázón môže prezentovať hrôzu z Jaloveckej doliny či lokality Mníčka za vyvíjajúci sa prales. Sú to parametre bezpečnosti spojených s rizikom požiaru, ktoré nútia správcov územi pristúpiť k užatvoreniu dolín a zabráneniu fatálnym požiarom, z ktorých človek, ak sa ocitne v lokalite, nemá ako si zachrániť život. Opäť, nevyhodnocované riziko požiaru v lesoch a aktívna zábrana orgánov štátnej správy pri riešení požiarnych rizík v územiach so zvýšeným požiarnym rizikom znamená hrubé zanedbanie si povinností na poli požiarnej ochrany.

Problém je stále jeden a ten istý - nie sú vymenované riziká vo väzbe na §29 písmeno d) zákona 543/2002 Z.z. v znení roku 20019 a k nim spracované vykonávacie vyhlášky, ktoré by upravovali riziká spojené s lesom a je jedno, či sú to riziká spojené s biotickými alebo abiotickými činiteľmi. Od roku 2002 bolo dosť času na plnenie si týchto povinností. To je obsahom štvrtého a piateho bodu petície MOR HO!, **spracovanie legislatívy, ktorá odstráni umelo vytvorené legislatívne rozpory spojené s ekologiou lesa.**

Viac informácií je možné nájsť na stránkach www.zivyles.sk, www.honors.sk, www.peticiamorho.sk

Z úcty k našim predkom používame pozdrav partizánov

MOR HO!

Dušan Lukášik

predseda petičného výboru MOR HO!

HONORS, a.s.

Centrum VEOZEDIS

